

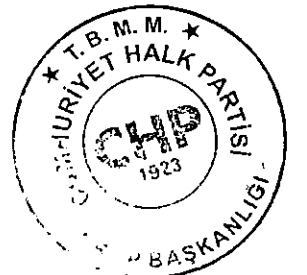
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 31 Ekim 2023
Sayı : 306

10/563

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemiz dünya kekik pazarında önemli aktörlerden birisidir. Bu nedenle üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve ticaret hacminin daha da artırılması ve dünyanın pazarındaki söz hakkının korunması, küresel pazar payında kekik tarımı ve endüstrisinde doğru adımların atılarak hedef pazarlara istenilen standartlar ve verimlilikte ürün sunulması ve gelişmelerin takip edilmesi ve kekik üreticilerinin sorunlarının belirlenmesi ile bu sorunların çözümü olabilecek tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.25.10.2023

Şeref ARPACI
Denizli Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Dünyada tıbbi ve aromatik bitkiler, odun dışı orman ürünleri ve baharat gibi sınıflandırmalarda yer alan kekik bitkisi, söz konusu sınıflarda ekonomik açıdan yüksek değer ve önem ihtiva eden bir üründür.

Ülkemizde kekik, baharat ve uçucu yağ ticaretinde önde gelen önemli tıbbi ve aromatik bitkilerden birisidir. Ülkemiz kekik türleri bakımından oldukça zengin bir floraya sahip olmasının yanında, yüksek üretim miktarı ile birlikte dünya lideri ülke konumuna ulaşmış, “Türk Kekiği” marka değeri ile uluslararası standartlarda kabul görmüştür. Ülkemizde kekikğin üretim alanları başta Denizli olmak üzere Manisa, Uşak, Kütahya, Aydın, Antalya ve Hatay illerinde bulunmaktadır.

Kekik üretiminde Türkiye’den başka İspanya, Fransa, İtalya, Şili, Meksika ve Suriye’de kekik üreten önemli ülkeler olarak öne çıkmaktadır. Ülkemizde 172 bin da alanda kekik tarımı yapılmakta ve toplamda 23.8 bin ton ürün elde edilmektedir. Diğer taraftan yaklaşık 2.2 bin ton kekik de doğadan toplanmaktadır. Elde edilen ürün baharat olarak en fazla Almanya, ABD, Kanada, Fransa ve Birleşik Krallık ülkelerine ihraç edilirken, kekik yağı ihracatında Macaristan başta olmak üzere ABD, Almanya, Kanada ve İspanya ülkeleri ilk sıralarda yer almaktadır.

Kekikte dünya pazarlarında varlığımızı sürdürülebilir kılmak ve marka değerimizi korumak için pazar talebine ve miktarına uygun standartlarda kaliteli baharat ve uçucu yağ üretiminin gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

Türkiye 2021 yılında toplam 199.573 dekar kekik üretim alanına sahip olup, toplam 21.174 ton kekik üretimi gerçekleştirmiştir. 2004-2021 yılları arasında kekik üretim alanı indeksi 380,14’e, üretim miktarında ise 302,49’a yükselmiştir. Her yıl üretim alanı ve miktarında artış eğilimi olduğu görülmektedir. Türkiye’de 2021 yılı itibariyle toplam kekik üretim alanların %92,63’ünü ve toplam üretim miktarının %86,17’sini Denizli ili oluşturmaktadır.

Denizli ilinde kekik üretimi, üretim alanı, üretim değeri ve il için taşıdığı önem açısından değerlendirildiğinde Denizli ili ekonomisi için önemli bir gelir kaynağı ve stratejik bir ürün olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar dikkate alındığında kekik üretiminde masraf unsurlarının ve maliyetin, karlılığının ve sektöre yönelik uygulanan tarım politikalarının incelenmesi, ekonomik yönden analiz edilmesi, hem üretici (işletme) hem de politika uygulayıcıları açısından önem taşımaktadır. Ayrıca kekik üzerine söz konusu alanlarda yapılan

sınırlı sayıda akademik çalışmanın bulunduğu dikkate alındığında özgün bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Genel olarak kekik üretiminde yaşanan sorunlar üç temel ana başlık altında toplandığı görülmektedir. Bunlar; üretim aşamasında karşılaşılan sorunlar, girdi ve fiyatta karşılaşılan sorunlar ve pazarlamada karşılaşılan sorunlardır. Kekik üreticisinin üretim aşamasında karşılaştığı sorunların başında hasat döneminde yaşanan yağışların rekolteyi düşürmesi, yetersiz iş gücü, hastalık, yabancı ot, iklim değişikliğinden verim kaybı, kekik bitkisine özel pestisit bulunmaması ve işçi hataları takip etmektedir. Kekik üreticileri genellikle girdi maliyetlerinin yüksek olduğunu ve piyasada oluşan fiyat belirsizliği gibi dalgalanmalardan olumsuz etkilendiklerini dile getirmektedirler. Üreticilerin bir kısmı piyasanın tüccarın tekelinde olmasından şikâyet ederken bir kısmı da pazarlama aşamasında üreticiyi temsil eden tarımsal bir örgütlenmenin bulunmadığını ve bu nedenle piyasada üreticinin etkili olamadığını söylemektedir.

Genellikle ihracatçı kekikte standart aramaktadır. Ormandan toplanılan kekik, her zaman bu standardı sağlayamamaktadır. Yalnızca tarladan hasat edilen kekik, dünyadaki artan kekik ihtiyacını karşılamaya yetmemektedir. Köylülerin kekiği kurallara uygun kesmemesi kekiğin verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Köylüler kekiği genelde kopartarak toplamakta ve bu da Orman İşletme Müdürlüklerinin amaçladığı rehabilitasyon çalışmalarının sekteye uğramasına neden olmaktadır.

Dünyada artan kekik talebi ile ülkemizde de kekik üretim alanlarında son 5 yılda önemli bir artış yaşanmıştır. Ülkemiz de dünya kekik pazarında önemli aktörlerden birisidir. Bu nedenle üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve ticaret hacminin daha da artırılması ve dünyanın pazarındaki söz hakkının korunması, küresel pazar payında kekik tarımı ve endüstrisinde doğru adımların atılarak hedef pazarlara istenilen standartlar ve verimlilikte ürün sunulması ve gelişmelerin takip edilmesi ve kekik üreticilerinin sorunlarının belirlenmesi ile bu sorunların çözümü olabilecek tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

